

2. БЕЛЛИСТ – ПАНОРАМА

БЕОГРАДСКО ЛИСТАЊЕ
СРЕДЊОШКОЛСКИХ ЛИСТОВА
2016/2017.

Драган Раденовић, Император Галије,
рођен у данашњој Србији 60 цм, полиестер

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ПОЗДРАВНИ ГОВОР

др Јасне Барјактаревић

(170 година Зрењанинске гимназије)

Испричаћу вам једну причу.

Шетао човек шумом и наиђе на орлово јаје, узме то јаје и стави га у кокошињац заједно са осталим јајима. После извесног времена, мали орао се излегне као и мали пилићи. Радио је исто што и они, кљуцао је по дворишту, лепетао крилима и шетао заједно са њима. Једног лепог сунчаног дана, мали орао подигне главу и на небу угледа раскошну птицу: раширила крила, лебди небом. Гурну кокош до себе и упита – ко је оно? Кокош лењо погледа и каже – то је орао, краљ птица, њему припада небо, а нама, кокошима, земља. Орао је још извесно време задивљено гледао у ту птицу, осетио је адреналин, жељу, крв је кренула да кључа, било је нечег посебног у том призору. Гледао је док птица није отишла, а онда спустио главу и наставио да кљуца зрневље по дворишту. Након неколико година је умро, никад не сазнавши ко је у ствари.

Задатак професора је да открива орлове у нама. У животу успемо, јер имамо некога да каже: полети, можеш, другачији си, знаш, крени и не страхуј! Ја сам зато данас овде, да после 30 година кажем једно велико хвала гимназији и својим професорима. Јер сам у гимназију ушла као уплашени петнаестогодишњак и девојчурак, а изашла сам подигнуте главе као неко ко је научио и дао тежину имену и презимену. Изаšla сам као неко ко се није плашио непредвидивих дубина знања, јер сам у гимназији научила да могу, знам, уем и хоћу. Професори су ме научили да је живот једна непрекидна трка са препонама у којој је циљ несебично дељење и давање себе другима. Научили су ме да је љубав једини појам који се дељењем умножава.

Постала сам професор, јер сам желела да личим на оне који су својим несебичним давањем себе у овој гимназији уткали свако слово у моју биографију у 30 година посвећених науци, као и некој

ОГЛЕДАЛО

другој деци. Постала сам професор због својих професора, који су ме научили да је професор титула коју само одабрани умеју да носе. И зато, кад и за 10, 20, 30 или 100 година, будете позвали неког од нас, знајте да ћемо сигурно доћи. Јер ће и за 100 година бити оних који ће желети да кажу хвала вама и гимназији која је све створила.

др Јасна Барјактаревић

„Пут“, Зрењанинска гимназија, Зрењанин

Директор: Милан Радаковић

Уреднице: проф. Александра Суботић

и проф. Душица Митић

ОГЛЕДАЛО

(ДРУГА НАГРАДА)

„Пут“

Зрењанинска гимназија, Зрењанин

ЗЕМЉА ЈЕ РАВНА ПЛОЧА?

Знате ли у чему је разлика између правца и смера? А шта тврди други принцип термодинамике? Ко садржи троструку везу између угљеникових атома: алкани, алкени или алкини? А да набројите хронолошки геолошке периоде Земље?

Ако знате одговоре на постављена питања, а требало би да знате, спадасте у ред научно писмених људи. Честитам.

Интернет је најдемократскија творевина двадесетог века – доступна свима и намењена свима. Количина информација на њему је скоро неограничена и креће се од тривије до озбиљне науке, али нажалост на њему можете наћи и обиље нетачних и непроверљивих твђења. Укуцате ли у свој претраживач појмове flat earth/равна земља, добићете двадесетак милиона понуђених линкова на ову тему. Вероватно сте мејлом добили обавештење типа „морате погледати!“ или вам на фејсбуку искочи обавештење „шокантно, истина коју су крили од вас!“ а придружени линк води ка тексту или чешће видеу који „доказује“ да је планета Земља равна плоча.

Кренимо стога редом.

Да је Земља равна плоча, било је преовлађујуће мишљење међу филозофима пре 6. века п. н. е. Ту равну плочу су, у зависности од тога о којој се култури ради, носили змајеви или корњача на чијем оклопу су четири слона придржавала Земљу на својим леђима или је само као диск плутала у океану (који је лебдео у празном простору!?). Од Аристотела почињу да се шире ставови да је Земља сферног облика. Ератостен је 245. године п. н. е. израчунао полупречник Земље користећи елементарну геометрију мерењем дужине сенке коју прави штап у Александрији док истовремено у 800 километара удаљеној Сијени сунчеви зраци падају нормално на Земљу осветљавајући воду на дну бунара.

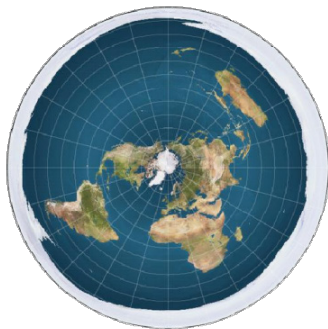
Дакле, 24 века имамо експериментално потврђену теорију да је Земља сферног облика, или, да будем прецизнија, Земља је сфероид (лопта мало спљоштена на половима).

Довољно је само да погледамо објекте на небу (планете и звез-

ОГЛЕДАЛО

де), чак и најједноставнијим телескопом, и видећемо да су они лоптастог облика. Зашто би наша планета била једини изузетак?

Модерна пседудонаучна удружења „равноземљаша“ јављају се половином 19. века у Енглеској и 20. века у САД. Број чланова ових друштава није премашио неколико хиљада, али је њихово присуство на интернету врло раширено. Сваким вашим кликом на њихов домен или видео на јутјубу, зарађују озбиљан новац за ширење својих погрешних теорија.

Први им је аргумент да не постоје слике Земље из свемира на којима се није интервенисало. Што је делимично тачно, али не са намером да будемо преварени. Прве слике Земље потичу из шездесетих година прошлог века, снимане камерама које су радиле као скенер и сликале траку по траку које су онда уклапане у целину. Савременим камерама снима се светлошћу из различитих области спектра, па се те фотографије суперпонирају тј. „слажу“ једна на другу, јер се тако јасније виде детаљи. То је интервенција на којој раде научници. Како је онда могуће да ниједна фотографија из свемира не показује њихову Земљу облика фризбија? Равноземљашка Земља је диск у чијем је центру северни пол, док је опасана слојем леда Антарктика који чува воду океана да не исцури преко обода диска.

Други аргумент је да је линија хоризонта увек равна, одакле год гледали. Тачно, али је то само зато што смо ми и наше видно поље веома, веома мали у односу на величину Земље. Као доказ да нема закривљености, наводе снимак веслача са растојања од десетак километара у равном каналу Олд Бедфорд. Шта мислите, да ли се закривљење може видети, ако знамо да је пречник Земље 12 800 километара?

Равноземљашки тврде да зраци са Сунца нису паралелни, што би значило не само да је Сунце јвеома далеко (приближно 150 милиона километара), већ да је звезда пречника 50 km (тачно је око 1,4 милиона километара) која кружи око центра диска на само 4800 километара висине. (слика FE модел). Сунце и Месец круже око

ОГЛЕДАЛО

центра диска Земље, чиме су објаснили смену дана и ноћи. А шта је са сменом годишњих доба? Да би то објаснили, увели с претпоставку да та кружна путања није паралелна површини диска, већ врши прецесију (као кретање чигре док се не усправи). Ако је то тако, гравитациона сила би се мењала кад год нам се Сунце приближи, па би тежина свих тела на површини варијала у зависности од близине Сунца.

Знате ли да се залазак Сунца са врха највише зграде на свету види 2 минута касније него кад сте у приземљу? Како објаснити ово, ако је Земља равна?

Наука је измерила да је температура на површини Сунца око 6000 степени. Ако је Сунце на 4800 километара изнад Земље, колика би онда температура била код нас? Иначе, геостационарни сателити круже око Земље на приближно сличној висини. Што се не отопе или сударе са Суцем?

Модел равне Земље никако не би могао да објасни магнетно поље Земље, па ту тему избегавају. А управо је то магнетно поље оно захваљујући чему је живот на Земљи могућ, јер нас штити од погубног дејства космичких зрака.

Модел равне Земље не може да објасни појаву поларног дана који траје 24 сата. Нити појаву Месечевих мена. Не може ни да објасни, оно што је лако видљиво, да се на северној Земљиној хемисфери звезде крећу од истока ка западу, а на јужној у супротном смеру. Становници Аустралије никад не виде Северњачу, док ми у Новом Саду никад не видимо сазвежђе Јужни крст.

Вешто манипулишу бројкама. Нпр. тачке на екватору Земље се крећу огромним брзинама од 1670 km/h и тврде да би онда све одлетело са Земљине површине, да је Земља ротирајућа лопта. Та бројка је велика због великих димензија Земље, али се заборавља да се Земља дневно једном обрне око своје осе. Станите усправно и почните да се окрећете око своје вертикалне осе тако да вам треба цео дан за то. Не изгледа тако брзо, зар не?

Ово су били само неки најочигледнији научни аргументи за оповргавање будаластих теорија о Земљи као равној плочи.

Гордана Беквалац

Професорка физике

„Гимназијалац“,

Гимназија Светозар Марковић, Нови Сад

Директор: Татјана Вукадиновић

Главни и одговорни уредник:

проф. Милена Маричић

КИЧ И ШУНД У СВЕТУ ОКО НАС

У петак, 22. априла 2016, у малом дворишту наше школе одржан је маскенбал на тему кича. Идеја за овај догађај потекла је на часовима социологије, са жељом да се знање стечено из ове области примени и интерпретира на нешто другачији и креативнији начин.

Да је кич неоодољив и веома инспиративан, потврдило је и велико интересовање ученика и професора Гимназије који су се потрудили да својим маскама одговоре на задату тему. Посматрајући њихове креације, лако бисмо могли закључити да је кич бљештав, упадљив и често забаван, као и да се његова суштина може изједначити са неукусом.

Реч „кич“ (kitsch) је немачког порекла. Настала је од глагола „kitschen“, што значи „склепати“. У литератури се први пут помиње око 1860. године, као израз за лошу робу, тј. фалсификат који се продаје. Под овим појмом данас се најчешће подразумева ниско-вредно стваралаштво са уметничким претензијама, то јест лоше реализована уметничка замисао. По правилу, кич подилази неразвијеном укусу широких маса, јер је његов основни циљ да се допадне, прода и донесе профит својим творцима.

Кич постоји у свим гранама људског стваралаштва. Поред уметности, можемо га препознати у архитектури, уређењу ентеријера и екстеријера, али и у науци и религији. С тим у вези, у оквиру маскенбала приказана је и изложба предмета који представљају кич у свакодневном животу (неокич тј. гаџет), као и изложба фотографија која приказује кич у архитектури.

Иако је кич постојао и постоји у свим временима и облицима друштвеног уређења, велики број социолога сматра да је најзаступљенији и слабо развијеним друштвима, као и у периодима изражене економске кризе. С тим у вези, није необично што су нашим ученицима прве асоцијације на овај појам везане за „звезде“ деведесетих година прошлог века. „Жестоки момци“, фолк певачице и тзв. старлете, као и звезде венецуеланских и турских серија, прошетали су те вечери нашом школом, показујући нам шта је и како заправо изгледа кич и шунд у свету око нас.

ОГЛЕДАЛО

Иницијатор овог догађаја била је професорка социологије, Светлана Стојановић. А помоћ у организацији пружио јој је Владимир Живановић, професор грађанског васпитања.

Шта је шунд?

Реч шунд је такође немачког порекла и означава кич у књижевности. Из тог разлога често се у свакодневном говору може чути израз „шунд литература“. Као најбољи пример кича и књижевности наводе се љубавни романи, тзв. „љубићи“, или текстови фолк песама – наглашено сентиментално стваралаштво које не захтева никакав мисаони напор.

Владимир Живановић,
проф. социологије
"Гимназион", Гимназија Чачак
Директор: Иван Ружичић
Главни и одговорни уредник:
проф. Иванка Танкосић

ОГЛЕДАЛО

(ТРЕЋА НАГРАДА)

„Гимназион“
Гимназија, Чачак

НЕКА ОД ПРАВИЛА КОЈА МОЖЕТЕ КОРИСТИТИ ДА БИСТЕ УЧИЛИ БРЖЕ И БОЉЕ

Док су сви рођени са жељом да уче, негде на том путу многи изгубе страст за учењем. Притисак да се истакнемо у животу са нагласком на битности резултата одузима радости које долазе са учењем.

Који год да су разлози за ово, када се све основне гране неке области савладају, многи ученици имају тенденцију да се задрже само на ономе што знају и немају амбицију да се развијају даље.

Они такође избегавају потешкоћу која долази са учењем нечег новог. Успешни ученици су успешни зато што уче на систематичан начин који је усмерен на резултате. На тај начин, уче брже и боље од свих осталих.

Многи ученици се питају како могу постати успешни, а не знају да у себи поседују све што им је потребно да би успели.

Успешни ученици постављају правила и стандарде кроз своје навике. Навике одређују 95% нечијег понашања; као резултат, долази се до јединственог начина учења. Ова правила уграђена у понашање успешних ученика чине да приступају стварима другачије. Они тако долазе до изузетног стила учења који им заузврат доприноси да уче брже и боље од свих других.

1. Они не меморишу информације, већ их сврставају на једно место

Успешни ученици избегавају учење напамет и радије траже неку везу или асоцијацију између мисли, текстова, теза, идеја како би повезали више елемената, односно учили са разумевањем.

2. Они не раде више ствари одједном док уче

Обављање више задатака одједном је једно од несрећних задовољстава које смо развили у овој ери сталних нотификација и мобилних апликација. Мобилни телефон на столу док учите можда

ОГЛЕДАЛО

делује безопасно, али може одвратити пажњу од посла који смо започели. Успешни ученици уче брже и боље тако што не користе савремена средства комуникације док уче, тако да нема ометања.

3. Понављају до рутине

Савладавање било чега захтева вежбу. Учење тражи упорност у виду обављања истих вештина. То траје све док не научимо да обављамо одређену ствар без размишљања о њој, односно, та радња постаје аутоматска.

4. Консултују се са себи сличнима или успешнијима

Успешнији ученици ће наћи некога ко већ добија резултате које жели. Ово раде како би преузели неке кораке које предузимају осведочено успешни, са циљем постизања истих резултата. Постоји изрека која каже да је искуство најбољи учитељ. Неки ученици ово примењују тако што уче од својих успеха и неуспеха. Успешни ученици се фокусирају на учење од других како би учили боље.

5. Користе правило 80/20

Успешни ученици прво разбијају задатке на делове, затим налазе најважније ствари које су им неопходне за вежбање. Ово је изузетан начин учења који се зове Парето принцип, који објашњава да се 80% постигнутог резултата постиже у 20% од укупног времена током неког пројекта.

6. Никад не престају да уче

Они не сматрају да знају све у било ком пољу; да су достигли свој највећи потенцијал. Код њих је присутна жеђ за знањем, непрекидно су радознали и спремни да уче, а касније и да се усавршавају у одређеној области.

Сања Жикић

педагог

„Колибри“, Гимназија Таковски устанак,
Горњи Милановац

Директор: Биљана Нешовић

Уреднице: проф. Јована Димитријевић
и проф. Снежана Лазић

О САМОПОУЗДАЊУ

Самопоуздање представља степен поверења у личне способности, капацитете, вредности и судове. Оно се гради постепено, током дужег низа година у којима тестирамо све ове компоненте. За наше самопоуздање су изузетно важне повратне информације које добијамо о себи самима и нашем понашању. Није свеједно од кога добијемо похвале и критике. Највише утицаја на самопоуздање имају пријатељи, породица, пословни партнери, односно значајни други. У питању су особе чије мишљење нам је важно и до чијег става нам је стало. Уколико се учестало потврђује иста информација о нашим способностима, особинама, талентима у одређеној области, склони смо да поунутримо и прихватимо тачан опис себе самих.

Ови судови постају део нечега што зовемо јаство (скуп свих информација које имамо о себи самима и прихватимо као тачан опис нас самих), или чак део нашег идентитета. Идентитет је централни део јаства, ту су информације које сами издвајамо као најважнији опис себе. Уколико је нека негативна информација постала део нашег идентитета, последице по самопоуздање, поступке, особе и психичко здравље могу да буду лоше.

Уколико некоме стално говоре да не уме да решава задатке из математике, та особа ће бити склонија да у то и поверује. Последица је – престаће да се труди и да покушава да научи нешто када је математика у питању. У том случају последице су везане за само једно уско поље. Замислите онда колико је разорна информација када некоме пријатељи или чланови породице често говоре да је глуп. Израз глуп указује на карактеристику која је константа и има утицај на широке спектре понашања особе. Водите рачуна о томе како се обраћате једни другима!

Јована Комленац,

педагог

„Гимназијалац“,

Гимназија „Сава Шумановић“, Шид

Директор: Љубица Радишић

Уредник: проф. Гордана Павловић

О ИСПОВЕСТИ И ПОКАЈАЊУ

Исповест или покајање је хришћанска света тајна у којој верник, благодаћу Светога духа, и молитвом прима опроштај грехова да би тако обновио своју заједницу с Богом, и помирио се с литургијском заједницом, чији је он члан. Покајање можемо разумети и као дар Божији. Све што човек може да спозна је немоћ, све остало је – уз Божију помоћ.

Сваки корак на путу духовног живота хришћанина није ништа друго до покајнички покрет срца које види своје грехове. Св. Антоније Велики говори: „Куд год идеш, увек имај Бога пред очима“. При том, врата покајања остају отворена свима који спознају своје грешке. Покајање се састоји од 3 дела: жаљење због својих грехова, искрено покајање и труд уложен у испуњавање заповести Божије. Прве хришћанске заједнице састојале су се, најчешће, од малог броја верника. У најранијим вековима хришћанства, света тајна исповести се умногоме разликовала од оног с чиме имамо прилике да се сусретнемо данас. Наиме, тајност, која је данас саставни део физичког чина исповести, тада је била нешто незамисливо. Разлог за то је чињеница да тадашњи хришћани нису сматрали тајну исповест валидном.

Сама исповест произносила се јавно, тако што би онај ко се исповеда наглас говорио своје грехове пред целом заједницом. Ова пракса прекинута је у тренутку када су саме хришћанске заједнице прерасле из малог круга познаника у читаве градове и насеља. Самим тим, шанса да се неко од браће, или многобожаца (потенцијалних хришћана), саблазни, била је много већа. Ово је заправо и разлог престанка овакве праксе. У данашње време исповест се врши у храмовима или манастирима у посебној просторији која се назива исповедаоница, у којој могу бити присутни само свештено лице и верник који се исповеда. Пост и Св. евхаристију можемо сврстати у литургијске елементе покајног карактера. Наиме, у току поста, трудимо се да живимо богоугодно, вршећи заповести Божије. Св. евхаристији претходи Света тајна исповести. Људи који су погрузили себе у мрак греховни, ништа не виде у свом срцу. Господ благодатним зрацима продире у срце сваког човека и подиже га из тог стања усамљености. Многа места у Св. писму нам сведоче о паду у грех, а као пример, навешћемо цара Давида. Цар Давид је пожелео жену

Урије Хетејина која се звала Витсавеја, док је Урије у том тренутку био у рату са Амонићанима. У цару се јавила жеља да убије Урију, како би узео његову жену. Касније, по наредби Божијој, код цара је дошао човек по имену Натан који је опомињао цара за учињени грех. Давид се, схвативши како је зло поступио, дубоко покајао. Он се са сузама молио Богу, постио је, лежао на земљи. Велики је био грех Давидов, али и покајање његово било је искрено и велико. И Бог му је опростио. Наиме, за сваки учињени грех, Господ пружа сваком човеку прилику за покајање, ма колики грех био. Исповест, дакле, за грешника представља отворена врата ка покајању, пут који узводи новом животу, а духовнику – могућност да приступи души кајућег, да га поведе у препород и промену ума.

Свештеник не може сваком поједином вернику који се каје да држи лекцију о томе како се треба правилно исповедати, него непрестано треба да проповеда о кајању, да искористи сваку прилику да подстакне мисли своје пастве на покајничке теме. Постоји разлика између кајања и покајања, ове две речи немају исто значење. Кајање можемо посматрати као нешто за чиме човек жали, а покајање је када човек тежи ка доброте, исправља своје грешке и труди се да живи богоугодно. Покајати се, значи бити **потпуно свестан грехова**. Свештеном лицу који исповеда верника није дозвољено да препричава грехе које је верник исповедио.

Када постајемо свесни свог грешног стања и схватамо своју кривицу пред Богом, онда **наше срце тугује** и пуно је покајања. Ова бол срца је, према Светоме апостолу Павлу, божанска туга, која производи покајање и **води нас у спасење**. **Света тајна исповести је најдрагоценији дар Цркве. Без ње је немогуће остварити наше спасење и достићи Царство небеско**. Као време посебно намењено и погодно за исповест, сматрају се постови, али Света тајна покајања може бити обављена у било које друго време.

Тајну покајања је установио сам Христос после васкрсења, када је рекао ученицима: „**Примите Духа Светога. Којима отпустите грехе, отпустиће им се; и којима задржите, задржаће се**“. Тако је установљено опраштање грехова, који су учињени после Крштења.

Никола Раду

„Растко“, Богословија Светог Саве, Београд

Главни и одговорни уредник:

проф. Јован Лазаревић

MUDROST ŠUTNJE

U savršenost Islama svakako ulazi i njegova briga o čuvanju ljudskog jezika i govora od laži i bestidnog govora, jer je jezik, iako malen, veliki zločinac. Otuda Islam naređuje muslimanu da govori dobro, a ako nema ništa dobro da kaže, neka se suzdrži od govora, jer se s ličnom sigurnošću ne može ništa porediti. Vjerovjesnik, a. s. , je rekao: „Ko vjeruje u Allaha i u Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.“

Islam upozorava i na upotrebu jezika sa govorom koji ne priliči. Zabranio je laž, ogovaranje (gibet), tj. spominjanje grešaka muslimana u njegovom odsustvu, jer ono presijeca ljubav između muslimana, a donosi razilaženje i dokaz je pokvarenosti i duševne niskosti onoga ko se bavi ogovaranjem. Poslanik, a. s. , je rekao: „Znate li šta je ogovaranje?“ Rekoše: „Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju“. Reče: „Da spomeneš svog brata po onome što on ne voli“. Reče jedan od ashaba: „A šta ako pri njemu bude ono što sam o njemu rekao?“ Reče: „Ako pri njemu bude ono što si za njega rekao, ti si ga ogovorio, a ako ne bude to pri njemu, ti si ga potvorio“. (Ahmed)

Ebu Hurerje, r. a. , prenosi da je Poslanik a. s. , rekao: „Zaista čovjek može izgovoriti riječ kojom je Allah, dž. š. , zadovoljan, ne pridajući joj značaj, pa da ga Allah, dž. š. , njome uzdigne nekoliko stepena. I, zaista, čovjek može izgovoriti riječ koja izaziva ljutnju Allaha, dž. š. , ne pridajući joj značaj, pa da se njom strovali u Džehennem“.

Zabranio je i lažno svjedočenje, a to je lažno zaklinjanje i govorenje neistine kojom se postižu razni ciljevi, poput otimanja imetka ili uništavanje nečijeg života, skrivanje pravednosti i skrnavljenje nečije časti. Islam strogo zabranjuje ismijavanje, jer je to kršenje prava muslimana i vodi kidanju društvenih veza i osveti onoga ko je to učinio. Uzvišeni kaže: „O, vjernici, neka se muškarci jedni drugima ne rugaju, možda su oni bolji od njih, a ni žene drugim ženama, možda su one bolje od njih. I ne kudite jedni druge, i ne zovite jedni druge ružnim nadimcima! O, kako je ružno da se vjernici spominju podrugljivim nadimcima! A oni koji se ne pokaju – sami sebi nepravdu čine“. (El – Hudžurat, 11)

Nama najbolji primjer jeste Poslanik, a. s. Često je nešto ponavljao i do tri puta, kako bi bilo što lakše shvaćeno. Kada bi nazivao selam, nazivao bi ga tri puta. Šutio je dugo i nije govorio ako nije bilo potrebe. Govorio je sažeto, ni opširno niti prekratko. Nije govorio ono što ga se ne

OGLEDALO

tiče, a govorio je ono za što je očekivao nagradu od svog Gospodara. Jedna od njegovih mudrosti jeste bila šutnja. Čovjekovo spasenje dolazi suzdržavanjem od nepotrebnog, tj. što je manje riječi, manja je mogućnost pogreške. Kada su upitali Poslanika, a. s. , šta će najviše ljude dovesti u Džehennem, on je odgovorio: „Jezik i spolni organ“. Ko mnogo govori, mnogo i griješi. Poslanik, a. s. , kaže: „Najviše grijeha na Sudnjem danu će imati ljudi koji su se najviše upuštali u isprazan govor“.

Emina Piro

„Misak“, Behram-begova medresa, Tuzla

Direktor: Mr. Ahmed-ef. Hatunić

Glavni i odgovorni urednik: Amina Sinanović

SJEĆANJE NA DENISA MRNJAVCA

Postoje događaji koji se ne zaboravljaju, osobe koje ni vrijeme ne može istisnuti iz srca i sjećanja.

Kako zaboraviti dobrotu, mladost, ljepotu, osmijeh i vedrinu šesnaestogodišnjeg Denisa Mrnjavca, učenika naše škole, kojega su prije devet godina njegovi vršnjaci okrutno pretukli, nakon toga izboli u punom tramvaju. Denis je preminuo od zadobijenih rana 6. veljače 2008. godine. I ove je godine, na taj dan, naš centar otvorio knjigu sjećanja na ovog predivnog dečka, prijatelja, učenika, sina, unuka; Denisova obitelj, djelatnici i učenici centra u nju upisuju riječi koje povezuju Zemlju i Nebo, dva svijeta u kojima Denis živi i iz kojih nas poziva da ne posustajemo u svakodnevnom zalaganju za mir u školi, na ulici, u obitelji. Uokvirena fotografija u predvorju škole čuva prekrasan osmijeh iz kojega se uvijek iznova, iz tajne večnosti, uzdiže glas života.

Iz udruženja mladih „Denis Mrnjavac” poručuju: „Denis je postao simbol nasilja nad djecom koje se provodi na ulicama našega grada i domovine. Nasilje nema naciju i vjeru. Nasilje nema dob, godine, pol, svrhu, niti cilj. Nasilje se, jednostavno, odupire zdravom razumu, i čini se da društvo na nasilje ne reagira, niti na to zlo ima pravog odgovora. Borba protiv nasilja bi trebala započeti u obitelji, nastaviti se u vrtiću i školi, trajati kroz cijeli život i nikada ne prestati. Borba protiv nasilja bi trebala biti dužnost svih nadležnih institucija, kao i svakog pojedinca, građanina”.

Kako bi se obilježilo sjećanje na tragičan događaj, na Denisa, upriličeno je polaganje cvijeća na tramvajskoj stanici Tehnička škola, gdje se dogodila tragedija; učinjen je posjet Denisovu vječnu počivaštu u Lepenici, i slavljena sveta misa Zadušnica u mjesnoj crkvi.

Riječi ovjekovećuju ono što ni vrijeme ne uspijeva pokoriti, stoga snagom riječi prisutnujemo Denisa među nama:

Kažu, život je najveće blago koje nam je dano.

Djetinjstvo, mladost... dani koji se pamte po skladu u srcu i osmijehu na licu. Dani kada misliš da možeš osvojiti svijet, promijeniti svijet, kad vjeruješ u snove i tražiš put njihova ostvarenja. Srce te vodi i nije te strah!

Srcem kroz svijet koraćao je i Denis. Bio je učenik naše škole.

Međutim, jednog običnog popodneva, prije devet godina, Denisov korak je prekinut. Život je stao. Zaustavili su ga, okrutno, njegovi vršnjaci.

Kažu, bio je to dečko valovite smeđe kose i sanjačke čudi. Lakoća

OGLEDALO

snažnih pokreta i snaga nježnih riječi bijahu toliko dojmljive, da se činilo kao da bez ikakvih teškoća može zaviriti u srce i razumijeti baš svakoga koga je poznao.

Kažu, imao je oči boje ljubavi. Prodorna nijansa ulijevala je nadu i u najnesretnije lice, sjaj je sličio na sjaj zvijezda, bisera razasutih po nebu u jednoj toploj ljetnjoj večeri. A zvuk tog povjetarca, čujete li? To je njegov glas. Glas koji je pozivao na pomirenje i vjernost prijateljstvu, koji nije trpio nemir.

Kažu, imao je osmijeh vedar poput proljetnog dana, osunčan toplim zrakama sunca, živ kao rijeka koja tiho protječe i trava koja se budi.

Kažu, ništa se nije moglo usporediti s njegovom dušom. Vjerovala je u ponos, u pravdu i snagu dostojanstva. Vjerovala je da će i ona započeti svoje putovanje prema istini, obogaćeno svekolikim iskustvima. Snove ovoga mladića prekinuli su dječaci koji nisu marili za njegovu dobrotu. Prekinuli su ih, iz objesti, surovo. Jednog običnog popodneva, prije devet godina, mladi život je stao.

I danas se sjećamo Denisa. Učenika naše škole, mladića kojem nije bilo dopušteno slijediti svoje snove. Uspomena na njega neka nas podsjeća na život – najveće blago koje nam je dano.

„Izvori“

List katoličkih školskih centara u BiH
Glavni urednik: Vlač. mr. Vlatko Rosić

ЧАЈНИЧКА КРАСНИЦА

На крајњем истоку Републике Српске, на граници са Црном Гором, налази се општина Чајниче. Поред природних и друштвених знаменитости, Чајниче је познато и по чудотворној икони Пресвете Богородице Чајничке која се у њему налази.

Захваљујући овој чудотворној икони, Чајниче је постало познато место ходочашћа. Људи организовано долазе да се поклоне овој светињи познатој и под именом Чајничка Красница.

Према црквеном и народном предању, ово је једна од три иконе које је насликао Свети апостол и јеванђелист Лука. Икона је врло стара, рађена на древној плочи осликаној са обе стране. На једној страни је лик Пресвете Богородице која у наручју држи Господа Исуса Христа, а са друге стране је лик Светог Јована Крститеља.

Икона има дугу и занимљиву историју. Преживјела је више сељидби и била је чувана на различитим мјестима, и све то захваљујући пожртвованом и вјерном народу. Бројна су свједочења вјерника о чудотворној помоћи Пресвете Богородице послје њиховог искреног покајања и усрдне молитве пред овом чудотворном иконом. У прошлости је икона преко три стотине седамдесет година била у старом храму, а данас заузима централно мјесто на трону у новом храму посвећеном Успењу Пресвете Богородице.

Чајничка Красница, својом љепотом и Божијом благодаћу која на њој обитава, пружа утјеху и помоћ свима који се пред њом моле и прослављају Пресвету Владичицу нашу, Богородицу.

ЧУДОТВОРНО И ИСЦЈЕЛИТЕЉСКО ДЕЈСТВО

Један од највећих српских теолога и филозофа, Свети владика Николај Велимировић, истицао је да је послје манастира Острог, чајничка икона Пресвете Богородице друга по значају светиња са ових простора. То нам потврђује и њено чудотворно и исцјелитељско дејство.

Бројна су свједочења многих болесника који су послје искреног покајања и молитве пред овом чудотворном иконом, кући одлазили потпуно исцјељени, и духовно и тјелесно препорођени.

Икона Пресвете Богородице

покретан, дошли су овдје да се моле за његово здравље. Послије одређеног времена, младић је проходао. Ова и друга многобројна чуда која су се десила пред овом чудотворном иконом, потврђују да је Пресвета Владичица наша, Богородица, спремна да својом мајчинском љубвљу, и светим и свемоћним молитвама, помогне свима који се искрено покају и од ње затраже помоћ.

Никола Марковић
„Богословско братство“, Богословија
Светог Петра Дабробосанског, Фоча
Главни и одговорни уредник:
Проф. мр Вјекослав Јовановић

ДОВА У МЈЕСЕЦУ РАМАЗАНУ

Дио смо свијета у којем је бол увучена у сваку пору нашега живота. Ипак, врло често заболи негдје дубоко, недостижно, тамо гдје је смјештена душа која бијаше из езела спуштена чиста, а оцрнила је прљава дуњалучка рука. Ту бол не могу ублажити хемикалије које се истопљене крећу мојим тијелом, мојим крвотоком. Само једна зрака нура може смирити трепераво срце и обасјати сваки мрачни тунел-дова.

Рамазан је, између осталог, мјесец жеља. Не устручавај се да затражиш оно за чиме жудиш. Инсан си, сумњам да ти је свака жеља испуњена. Не тражи од људи, мајушних, грешних и немоћних, тражи од Створитеља који молбе не одбија. Пожели нешто док погледом упијаш харфове Књиге Часне, која је као милост људима спуштена од Арша до Земље, баш у овом мјесецу, пожели нешто док падаш на сеџду и сједињујеш се са прахом, да би се приближио небу.

Искористи период када између тебе и Њега нема застора, док биједних усана и уморног погледа чекаш кандиле, када ће ти бити испуњено све што затражиш, без компромиса. Па шта ти је људска милост наспрам милости Узвишеног, који нас обасипа благодатима и приликама да му се приближимо? Не игноришимо Га када нас позива Себи и обећава да ће нам опростити гријехе, па затражи, замоли и уздај се у Њега, јер Он, уистину, не крши обећања своја.

Спусти се на сеџду и осјети ту узвишеност док стапаш чело и нос са прашином од које си и ти створен. Отвори душу, прстима зграби земљу на коју ће падати твоје сузе, шапћући дову, ту, на тврдом тлу, да те чује Онај на далеким небесима. Стопи се са оним што је испод тебе, а испод чије површине ћеш и ти једног дана завршити. То је једина истина овог дуњалука, путниче, зато дигни те упрљане руке и моли за опрост, за што угоднији лет ка џеннетским перивојима и мирису Вјечности.

О, човјече, Круно Божијег стварања, Земаљска халифо, своју свакодневицу обогати разговором са Створитељем и посегни за бисерима Ахирета који су много вреднији од дуњалучких камен-

ОГЛЕДАЛО

чића. Слабашан си и крхак, на плећима носиш терет овог свијета који те врло лако може здробити, па моли да ти се бол и патња олакшају, да те сваки убод трна за педаљ приближи опросту. И опет, колико год се ти приближио Њему, Он ће теби бити још ближи, јер Он увијек даје више него што тражимо, више него што можемо замислити. Не ходај Земљом надмено када знаш да си грешан и зависиш о Једином Богу у чијој руци је твој рух и твоја судбина.

Рамазан је круна свих мјесеци. Зато се у њему врати своме Раббу, понизно и искрено. Не слушај оне који говоре да је касно или немогуће. Врати Му се тијелом и умом прије него Му се твоја душа врати сама. А знаш да ће те позвати Себи једнога дана, стајат ћеш пред Господаром и дрхтат ћеш од страха, јер се за овај сусрет ниси припремио. Искористи свјетло Небеса и Земље, употрејеби најјаче оружје вјерника и обрати се Свемоћном, Он је сигурно близу и чека да Му се обратиш. Учини то у периоду кад све мирише на Божију величину, на Његову благост и свемоћ. А мирише и на сомуне, халву и пржену кахву, док махалом одјекује звук цзана, а путем се пролива свјетлост кандиља. Тада душа схвати и осјети да се налази у благословљеној ситуацији, па се смири и утиша.

Требамо прекинути ову партију шаха што играмо са животом. Он је искуснији и доћи ће до мата прије нас, оставивши нас, поражене и утучене, празних руку. Нека дође крај лутања овим лабиринтом, прихватимо руку спаса која ће нас избавити из заблуде. Јер, смрт није крај живота, само прелазак моста и сусрет са другом страном. Колико смо спремни за то?

Рамазан је мјесец жеља, мјесец опроста. О, ти, овисниче о дови, затражи да ти се отворе врата Божије милости. Дигни руке, зажели да ти подари оно што је најбоље за тебе, јер су Божији планови бољи од наших. Зажели, Господар те није напустио, само чека да му се обратиш. Чека те у најодабранијем мјесецу, да те очисти од гријеха и да Му се вратиш онакав какав си у праискону настао.

Белма Рамић

„ГЖ“, Гимназија Живинице

Директор: Санел Мумић

K-POP TACTICS

Why Was 2016 the Year of K-Pop?

Let's get weird here for a second; we would say reading the title of this article three years ago. However, over the past year, everything has changed. When someone says K-pop, I think of two types of people: The ones who adore it and don't mind listening to it and the ones that would scratch their eyes out while taking a glimpse of a music video. K-pop is defined as Korean pop and is also known as a completely different culture of music and media. However, that is how we would have described the term in 2014. Koreaboos (K-pop enthusiasts) can finally say that in 2016 the culture has become one of the most beloved ones on earth and is now considered to be somewhat normal.

Let's start with the basics, shall we? K-pop isn't just a culture; it is also an industry. It's hard to believe, I know, but there are answers why Korean music artists have become the ideal of many American and English artists. It is no secret that Korean 'idols' are trained for their position, but not many succeed.

It all starts with an audition that can be done in many entertainment managements, such as JYP Entertainment, YG Entertainment, BigHit Entertainment, etc. There are probably over 40 of these all over Korea, but they are not all the same. The biggest difference is in the style of artists they produce and also the qualities they are looking for in a so called 'trainee' (a trainee is someone who is on their way of becoming a K-pop artist. By artist, I mean that they won't be referred to as idols right away, they need to earn the position). While you can be an amazingly talented singer, there isn't any guarantee that your chosen management will accept you as the trainee. Recently the managements have been looking for something different that hasn't been seen in America or wherever.

These auditions can be private, which are usually in the headquarters of the entertainers (from the information I saw, those are most likely, where you will be chosen). However, the participants need to be invited to those via email.

MIRROR

The second way to audition is through global audition for which you don't need to be invited or even signed up for.

Usually the auditioning participants just attend them and show judges what they have got up their sleeves.

The only thing about those is that they won't be held if the company (an entertainment) isn't desperate for new faces. If you are lucky enough, you get chosen as a trainee and continue with the training process. The special individuals that are good enough can go straight into the debut process, but we will get to that later.

The training process is like attending hell on earth (from what I heard). The worst thing with the training process is that you never know if you will ever have your debut. The training mostly consists of exercise so the trainees improve their stamina, if they get chosen for a debut. Not being chosen for the training process is a whole another story. There are so many successful idols that were rejected at first. The most known case is definitely Choi Seung-hyun (aka T. O. P.) from the idol group Big Bang. The judges said that he was talented, but is overweight for the industry, he auditioned years later, after he lost weight and got the position. Now that the trainee has been chosen for the debut process he/she needs to sign a contract with the company that they are debuting with. Afterwards the artist is committed to the company's standards and their rules. Many artists are forbidden to date, some of the companies also forbid the artist to see his/her family during the debut because they think, that interactions with family will be a distraction, that is why they usually put their soon-to-be artist in dorms. The process of debuting is easier than the training process, while the debut is in progress, the entertainments try to find the style and genre the artist will be in.

To be honest, K-pop is mostly known for their boy and girl groups which consist of 10-20 members in. The debut process isn't as long, while the training process can take years and years. When a group debuts, the company usually wants to put the group out there with many performances, music video trailers, interviews, variety shows, etc., yet the most common way of debuting a group is with a Mini Album and a music video.

A lot has changed since the last covered article on K-pop in Heartbeat. 2016 was surely a year when K-pop grew amazingly. The biggest factors are Social Media platforms, which can be great for commercialising upcoming debuts, song releases and come backs. In addition, a lot of world-known artists 'collaborated' with Korean artists (ex. ZTAO

MIRROR

and Wiz Khalifa, etc.) and many YouTube channels also make reaction videos to Korean music, so the world of K-pop isn't as unknown anymore. 2016 was a golden year for K-pop, yet we can only imagine how it is going to be in 2017.

PROBABLY AMAZING!

Anja Hiter Tinauer

„Heartbeat“ Prva Gimnazija, Maribor

Mentor: Zorica Fabrice Robnik, prof.

ЗАШТО ЈЕ 2016. БИЛА ГОДИНА К-ПОП-а?

Да смо прочитали наслов овог текста пре три године, сигурно бисмо се на тренутак зачудили. Међутим, током претходне године, све се променило. Када неко каже **К-поп**, помислим на две врсте људи: на оне који га обожавају и не смета им да га слушају, и оне којима би испале очи и од кратког погледа на овакав музички видео. **К-поп** се дефинише као корејски поп који представља потпуно другачију културу музике и медија. Штавише, тако бисмо га дефинисали 2014. године. Koreaboos -и (обожаваоци **К-поп**-а) могу коначно да кажу да је 2016. ова култура постала једна од најомиљенијих на планети и да је донекле постала уобичајена.

Да кренемо од почетка! **К-поп** није само култура, него и индустрија. Знам да је тешко поверовати, али постоје објашњења зашто су корејски музичари достигли идеал многих америчких и енглеских уметника. Није тајна да се корејски „идоли“ обучавају за место на којем се налазе, али и да многи не успеју у томе.

Све почиње аудицијом која може да се одвија у једној од многих организација за забаву, као што су JYP Entertainment, YG Entertainment, BigHit Entertainment, итд. Њих има преко 40 широм Кореје, али нису све исте. Највише се разликују по стилу музичког изражаја и квалитетима које траже код такозваних ученика. То је неко ко је на путу да постане **К-поп** музичар, а подразумева се да се неће одмах сматрати идолом и да ће тек да заслужи тај наслов. Иако си невероватно талентован музичар, то не значи да ће те организација коју си одабрао прихватити као свог ученика. У последње време, организације траже нешто другачије, нешто што још није виђено ни у Америци, нити на било ком другом месту.

Ове аудиције могу бити приватне, најчешће у централним канцеларијама. (Судећи према информацијама на које сам наишла, овде имате највеће шансе да будете примљени.) Ипак, учесници морају да буду позвани путем имејла.

Друга врста аудиција су глобалне аудиције на које не морате бити позвани, па чак ни пријављени. Најчешће учесници присуствују и покажу жирију шта имају. Једино што се ове аудиције неће ни одржати ако организацијама нису преко потребна нова лица. Ако сте довољно срећни, можете бити одабрани као „ученик“ и наставити своју обуку. Нарочити појединци, који су довољно добри, могу одмах да почну са наступима, али томе ћемо се вратити касније.

Како сам чула, обука је као присуствовање пакленој земљи. Најгора ствар је то што не знате да ли ћете икад имати свој наступ. Обуку већином чине вежбе које побољшавају издржљивост ученика ако буду одабрани за наступ. Ако пак нисте били изабрани за процес тренинга, то је у потпуности друга прича. Постоји веома много успешних идола који су најпре били одбијени. Најпознатији случај је дефинитивно Choi Seung-hyun (познат као Т. О. Р.) из идол групе Big Bang. Судије су рекле да је био талентован, али је био претежак за индустрију. Ишао је на аудиције годинама након што је изгубио тежину, и добио је позицију. Пошто је ученик одабран за наступ, он или она треба да потпише уговор са компанијом са којом наступа. После тога, музичар је подређен стандардима компаније и њеним правилима. Многим уметницима забрањују да се забављају. Неке компаније такође забрањују уметнику да виђа породицу током наступа, јер мисле да ће интеракција са породицом бити сметња. То је зато што они често стављају своје будуће уметнике у колективне смештаје. Процес наступања је лакши него процес тренинга. Док је наступ у току, компаније покушавају да пронађу стил и жанр у којем ће се уметник опробати.

Да будем искрена, **К-поп** је најчешће познат по њиховим девојачко-момачким бендовима који имају од 10 до 20 чланова. Процес наступа није тако дуг, али процес тренинга може да траје више година. Када група наступа, организације најчешће желе да пласирају групу са много перформанса, музичких видео трејлера, интервјуа, много шоу варијетета, итд. Ипак, најчешћи начин наступа групе је са мини албумом и музичким видеом.

Много тога се променило од прошлог написа о **К-поп**-у у Heartbeat магазину. Година 2016. је сигурно била година када је К-поп невероватно ојачао. Највећи фактори су платформе друштвених мрежа које могу бити сјајне за рекламирање предстојећих наступа, објаве песама и повратака. Осим тога, многи светски познати музичари су сарађивали са корејским музичарима

ОГЛЕДАЛО

(нпр. ZTAO and Wiz Khalifa, итд.) и многи YouTube канали, такође, имају видео-реакције на корејску музику, тако да **К-поп** свет није више тако непознат. Година 2016. је била златна година за **К-поп**, а ми не можемо ни да замислимо како ће бити у 2017.

БЕРОВАТНО НЕБЕРОВАТНО!

Ања Хитер Тинауер,
„Heartbeat“, Прва гимназија, Марибор
Превела с енглеског језика: **Елена Сладојевић**
Математичка гимназија, Београд
Ментор: **Мирјана Савић Обрадовић**, проф.

ПСОВКЕ

Псовке су некада биле веома сличне, јер су потекле од једне или две речи. У енглеском језику, на пример, потичу од речи *fuck* и *shit*. Чак 0, 7% речи из речника просечног енглеског говорника чине псовке. Професор са Харварда, Стефан Пинкер, у својој књизи *Језик као ѝрозор у људску ѝприроду*, овако је објаснио овај феномен: „Можете да користите псовку да бисте емотивно мотивисали саговорника и/или оживели обичан разговор, постали занимљивији. Али када се „ружне речи“ често користе, оне више не представљају табу. То је нешто што се догодило у XX веку.“ Пинкер је псовке класификовао на следећи начин:

- намерно насилне, које имају за циљ да повреде особу којој су упућене;
- натприродне (религијске), упућене богу или другим светим или натприродним бићима и појавама;
- емфатичне, када емоција у датом моменту има предност у односу на манире;
- дисфемизми, када се користи реч која је псовка, иако се порука може изрећи на лепши начин, а ради приближавања догађаја емоцијама, због моћи коју псовка поседује. На пример, изнервирана особа не каже: „Опет сам нашао гомилу псећих фекалија у дворишту“, него: „Опет сам нашао гомилу псећих ѝована у дворишту“. Ова замена показује тренутне емоције, као што су бес и фрустрација;
- идиоматске, када се псовке користе да би се показало како је атмосфера опуштена, а псовка дозвољена у неком друштву;
- катарзичне, које говорнику пружају осећај лалокезије (*lalochezia*), што је медицински термин за олакшање које осетимо када изговоримо псовку.

Када имамо две речи које значе исто, једна од њих је псовка, а друга обична реч, како и ко одређује која од њих ће бити псовка? Некада је реч о разлици међу социјалним класама. У средњовековној Енглеској, Саксонци су говорили германским језиком, док су Нормани, који су били виша класа, говорили латинским и француским језиком. Саксонци су се бавили сточарством, па многе речи за домаће животиње потичу баш од њих, док су Нормани јели месо тих животиња и спремали гурманске специјалитете. У модерном енглеском језику можемо приметити мноштво трагова те поделе. Данас речи за врсте меса потичу од Нормана, односно из латинског

ОГЛЕДАЛО

и француског језика. Исто је и са псовкама. Речи које су Саксонци користили за одређену лошу или одвратну ствар постале су псовке, док су за те исте ствари Нормани користили друге термине. Данас су то прихваћене и културне речи.

Тамара Кострешевих

„Бранко“, Карловачка гимназија,

Сремски Карловци

Директор: Радован Ковачевић

Главни и одговорни уредник:

проф. Срђан Дамњановић

(ПРВА НАГРАДА)

„Бранко“

Карловчка гимназија, Сремски Карловци

ΟΓΛΕΔΑΛΟ
